

Azra HADDAD
B.P. N° 6
ZARZIS (Tunis)

דריסת ה' אדג' השט"ו 17/2/56

דו"ח תמציתי ומקיף את חייה של יהדות

דרום - תוניסיה

העליה מדרום תוניסיה

העליה מאיזון החלה עוד מימי ההעפלה (רבים מבחוריהם ובחורותיהם, הובלו אז לקפריסין) ונמשכה עד לימינו - לאחר קום מדינת ישראל בשנת שנים . הרצון לעליה לא השתנה, במהותו ובתכנו, מאז ועד היום כלום . החבה לציון ולהשקעות בה מאז כן היום . בקרב האוכלוסייה היהודית זו לא היו מעולם עוררין ובצורך העליה לשם בניית המולדת והבנותיהנו בתוכה . השוני הוא בזה שאז העליה היתה פתוח רצון פנימי והשוקה נפשית לארץ ישראל . בלי דחישות היציאה מארץ המגורים . מניעי העליה של אז היו מאפשרים לדחות יום העליה לאחרי שנה שנה... עד לחיסול עסקים רכוש וכדומה... לזה היתה העליה של קבוצות קטנות שאין להן מה להפסיד עם יציאתם מיד. אולם היום נוספו מדחי - היציאה מהגולה מיד לכח משיכתה וקסמה של ישראל .

דוחף א' ליציאה הוא המצב הפוליטי הסוער, שאין כאן המקום לחארז, המעורר בקרב היהדות המקומית אחד ואי בשמון מפני הבאות מפני העתיד המעורפל . דוחף כ' המצב הכלכלי המאד מגרוע, תוריד לשיא השפל את רמת החיים הכבד ירודה . החיים בדורג שלא הקבילו בשום אופן לאלה שבאמון וכ"ש לאלה שבארצות הנאורות, נעץ מאד קשים בארבעת השנים האחרונות, שלקו בבצורת איזורית רצופה וחכופה, ו"זכור" בסעודת פוליטיות רבות, המחבלות בכלכלתה של המדינה . בסוף שנת 1955 הגיעה ההתאחדות לתאגיד ולשאיאה . המונים התרוששו, מכסף אזל מידיהם והסכונותיהם כלו. המצב כלכלי שמור כזה המלווה סערת פוליטיות נפגעו (היהודים קשות) העוסקים במסחר סיסטוני וקטעוני (ובמלאכות שונות)

מצבים הפורים אלה, דחפו והאיצו ליציאה מידית, ולא "תחירו" כל דחוי ועיכוב . וכלית ברוא, נאלצו רבים מעלי הרכוש המועט לחסל מיד בכל שמהיר אף בלום הזול , ולהציל את עורו . כך רבו כשנה זו נרשמים לעליה, כי, אין עוד מקום לשיקולים הכספיים, אם כי יש להצטער , שתחושת הסכנה טרט הורגשה אצל בעלי רכוש והעסקים הגדולים וכן א אצל רבים ה"עשירים" מעט, וטרם היה בהם עוד ואמץ להפטר מעסקיהם, אותה שחיים, ולחמלם ארצן בעוד מועד .

לדאבונו הרב, חוקי "סלקציה" ברשום העולים ובאישורם הנפ אחד הגורמים - העקריים לשאננות ולטשטוש הסכנה שבאמק . בתמימות, מנזעים למסקנה זתמנחה הביזנית שאין להסביר קיום חוקים סלקטיביים בעליית הצלה, וא"כ מנחגי ישראל, מחוקקי חוקי ה"סלקציה", לא העיזו לעשות זאת רק לאחר בדיקה ⁴³¹² קפדנית של המצב והסיקו שאיננו המור . שאנו יש זכות קיום לחוקים הנז' , בכך אומרים. וכך גורמים אנו לרבים להשלוח את עצמם שאין הסכנה מרחפתן .

ובעצם פרטי החוקים הנז' אפשר לציין כמה קוים שליליים ומעליביים . ואכפ, מודגשה בשבועות האחרונות תוזה בסוימה בכיוון זה בעתונות הישראלית, שהחלה לבקר בחריפות את החוקים הנז' .

קוים ליותר התמצות והכנה במרחש אצלנו .

שם הארכיון: 33/6
מספר תיק: 00317/200/007

שבת והודים זה שבאזור הדרומי להודיסייה, הקידוע בצאטונות למטה ישראל וזאת הנהגה לעבודה שרובם חיים מ'גז כפים, ממלאכה יד-לא נרתל כלל ולא יידתק מחבלי הקליטה, מנח של כל עולה, באששים הראשונים לבואו ארצה.

עולינו, בכשרם לשאח באימון כל עבודה והפקיד - הצליחו להקלט בכל מעול החיים הישראלים. והנם פפורים ברחבי הארץ: בהתישבות, באיזורי הפיתוח, בצבא, בפקידות, כבחי חרשה שונים בכל ענפי החיים, והנם באים על כל. העובדא: שעולינו לא השבו אף קצת, אף בחיולם במצבים קשים, על דבר ה"ירידה" מעידה על עלותם האיחנה הסולדה והבוחלה כחיי גלות.

אפשר להניח שזכינו לכך, משום ששקדנו ושוקדים למסר לעולה על המצב בארץ איך ש הוא לכל קשיו ובעיותיו. החמצות העולה במה שעומד לפניו, במה שנדרש ממנו לעשה בארץ - הכינה אותו לכל הקשיים ומנעה ממנו "אכזכות". ובהעמדו בפני סכלי ההתערות וההסתגלות לעבודה פרודוקטיבית - לא נמתח ולא נרתע. יציאה מהגולה בדעה ברורה, מה אפן הנדרש להשקיע, סיעה לו לעבר על כל הקשיים ביהי טוב.

המצב החינוכי בדרום טוביסייה.

כידוע, מאז שנת 1954 הוקמה ע"י הג'וינט כשהורף עם מועצות הקהלה המקומיות - רשת מסופפת של בתי ספר עבריים בכל כפרי הדרום, שתפסו את ה"חזר"ם הפרמיטביים שהיו עד לשנה הנז'.

חוצאות העבודה בשנה הראשונה היו מעודדים מאד. הוקם פיקוח קיבוצ על העבודה החינוכית שבכל בתי הספר ע"י הג'וינט. שהכניס חילוקים ושכלולים רבים בעבודה. בראשית שנה זו כבר מורגשת ההתקדמות הגדולה. והעבודה עברה משלבי נסיון לשלבי מעשיים. ורבים הם הילדים בכל הכפרים המשותחים בעברית ארצי-ישראלית מאפן חפשי. בכפרים הקטנים: זדוים, הארה צבירה (שבדג'ובא), מונין, טאטאיון, כנגרדאן, גבללי ומדיים בכל בית ספר מ-40 אלפנד עד ל-70. הלמיד. בכפר הגדול באבס לומדים כ-300 הלמיד והלמידה.

תכנית הלימודים של בתי הספר אלה מנוונה כמקצועות: לימוד עברית(קריאה, דבור וכתיבה) חשבון, הנ"ך, ציור ובכמה כפרים לומדים גם משנה במטרת זו. את הגמרא לומדי -ם בישיבה.

כל השיעורים נתנים בשיטה המודרנית הנהוגה בכל בתי הספר בעולם. שפה ההוראה היא העברית במבטא ארצי-ישראלית. השמוש בהוראה בשפה המקומית אסור בהחלט. מוכן מורים מוסמכים אין לנו. כל המורים שלנו, כמעט, הם חניכי ה"חידו והישיבה. אך הם השפלטו באפן עצמם ובצווחא בספרות העברית - בעזרת ספרים עבריים. לכמה מהם העודתם "ירושלמית" המליצה על ידיעה טובה בעברית. מהם שקבלו העודה מלפני חמש שנים ומהם שמחכוננים לעבלאבטינה זו ומקוים לקבלה.

רבים מהם בקרו בארץ ולמדו בסימנריונים חדשיים ושנתיים שנערכו ע"י הסוכנות היהודית.

החסרון ברמה ההשכלה הכללית של המורים - נתנה להמלא ומעט, ע"י קריאת ספרים מסריים אלה. לכן, לבס קריאתנו לעזרה, לשתיתא פטר נה, וגו' ע"י סנדריסן

שם הארכיון: 236
מספר תיק: 200/007/003177